

СЛОВО РЕДАКТОРІВ

УДК 159.964.21

DOI <https://doi.org/10.32782/upj/2025-3-1-1>

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК ВІД УКРАЇНСЬКОГО ПСИХОАНАЛІТИЧНОГО ТОВАРИСТВА

Ігор Романов, Ph.D. із філософії, доцент, навчаючий психоаналітик
Українського психоаналітичного товариства
(стаді-групи Міжнародної психоаналітичної асоціації), психолог,
Кафедра теоретичної і практичної філософії
імені професора Й. Б. Шада,
Філософський факультет,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
Українське психоаналітичне товариство,
м. Харків, Україна

Анна Кравцова, психоаналітик Міжнародної психоаналітичної асоціації (МПА),
дитячий та підлітковий психоаналітик (МПА), навчаючий психоаналітик
Українського психоаналітичного товариства
(стаді-групи Міжнародної психоаналітичної асоціації), психолог,
Українське психоаналітичне товариство,
БФ «Інститут раннього втручання»,
м. Харків, Україна

SPECIAL ISSUE OF THE UKRAINIAN PSYCHOANALYTIC SOCIETY. EDITORIAL

Igor Romanov, Ph.D. in Philosophy, Associate Professor, a training analyst
of the Ukrainian Psychoanalytic Society (the IPA study group), psychologist,
Department of J.B. Shadt Theoretical and Practical Philosophy,
Faculty of Philosophy,
V.N. Karazin Kharkiv National University,
Ukrainian Psychoanalytic Society,
Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-9044-0186>
igromanov66@gmail.com

Anna Kravtsova, psychoanalyst (IPA), child and adolescent psychoanalyst (IPA),
training analyst of the Ukrainian Psychoanalytic Society (the IPA study group), psychologist,
Ukrainian Psychoanalytic Society,
CF “Early Intervention Institute”,
Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0001-4332-4342>
a.m.kravtsova@ukr.net

Шановні читачі!

У цьому випуску Українського психоаналітичного журналу зібрані статті членів Українського психоаналітичного товариства (УПТ) та іноземних колег, які робили доповіді на його останніх заходах, а також декілька перекладів статей відомих закордонних психоаналітиків, з якими члени УПТ мають тісні професійні стосунки.

У деякому сенсі цей випуск журналу можна розглядати як своєрідну «візитну картку» УПТ. Нагадаємо, що на сьогодні УПТ є єдиною організацією, яка представляє на теренах України Міжнародну психоаналітичну асоціацію (ІРА) – організацію, засновану Зігмундом Фройдом у 1910 році. УПТ є стаді-групою ІРА, здійснює підготовку психоаналітиків і підтримує практику своїх членів відповідно до професійних та етичних стандартів ІРА. На цей час УПТ налічує 20 дійсних членів (прямих членів ІРА), 6 з яких є навчаючими психоаналітиками або такими, що авторизовані для проведення навчаючого аналізу. Навчання в ній зараз проходять 25 кандидатів.

Ми сподіваємось, що читачі цього номеру журналу зможуть з його допомогою ближче ознайомитися з питаннями, які цікавлять психоаналітиків УПТ, і з притаманним їм способом мислення. Члени і кандидати УПТ беруть активну участь в міжнародних конференціях, семінарах, організаційних зборах ІРА, Європейської психоаналітичної федерації, багатьох національних асоціацій та тематичних заходах, друкуються в українських і міжнародних журналах, видають власні твори та переклади, організують конференції, семінари тощо. Серед нещодавніх відмітимо щорічну Конференцію УПТ «Виклики сьогодення та спроможності психоаналізу» (09.11.2024) та другу Конференцію IPSO (асоціації кандидатів ІРА) в Україні «Доля символічного мислення під час травматичних подій» (30.11 – 01.12.2024). Деякі матеріали цих змістовних і репрезентативних заходів увійшли до цього номеру.

Можна сказати, що сьогодні УПТ посіло поважне місце в міжнародній психоаналітичній спільноті та, безумовно, в українській. Це не кінець шляху. Наступними кроками, до яких УПТ готується, незважаючи на темні часи війни, будуть отримання статусу Provisional society, а потім і Component Society ІРА. Вони нададуть УПТ більшої незалеж-

ності, але потребуватимуть і більшої відповідальності в організаційній роботі.

Шлях до сьогоденного стану речей був довгим, складним, але напрочуд цікавим. Частково він описаний у публікаціях членів УПТ (Mirza, Romanov, 2022; Romanov, 2024). На цьому шляху кожного з майбутніх аналітиків чекала безліч відкриттів в царині їх власного та їх пацієнтів внутрішніх світів, у різнобарвному світі сучасного та класичного психоаналізу. Завдяки невпинній допомозі Інституту для Східної Європи імені Хан Гроєн-Праккен (PIEE), а також Європейського психоаналітичного інституту (EPI) перша генерація українських психоаналітиків змогла отримати не просто належну психоаналітичну освіту, але й безцінний досвід професійного спілкування із зірками сучасного психоаналізу з усього світу. На наступному етапі співпраці зі Спонсорським комітетом ІРА, до якого увійшли Інго Фоке (Німеччина), Солві Крістіансен (Норвегія) і Александер Янсен (Нідерланди), навчила членів УПТ співпраці та цінності інституціонального будівництва. Розробка Статуту, Правил навчання, Етичного кодексу, створення відповідної структури УПТ дає впевненість, що наш корабель витримає буревій сьогодення і впевнено попрямує в майбутнє. Його команда зростатиме, капітани і штурмани змінюватимуться, але оснастка залишатиметься міцною, а курс – незмінним.

Нагадаємо декілька актуальних проєктів, які реалізуються УПТ та його прихильниками:

– щорічні конференції УПТ (зазвичай проходять у другий вікенд листопада);

– «Зустрічі друзів УПТ» (започатковані після повномасштабного російського вторгнення);

– Українські кляйніанські семінари за підтримкою Мелані Кляйн Трасту та філософського факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна (зараз трансформуються в мережу клінічних і теоретичних груп із кляйніанського психоаналізу – <https://melanie-klein-trust.org.uk/events/teaching-in-ukraine-2/>);

– «Допомога допомагаючим» (проєкт супервізійного супроводу спеціалістів, які працюють із вразливими групами населення за підтримки Мелані Кляйн Трасту, – <https://melanie-klein-trust.org.uk/events/help-for-helpers-project/>);

– конференції IPSO в Україні (проводилися останні два роки);

– авторські семінари членів УПТ (у тому числі «Гра під вогнем», з матеріалами якого можна ознайомитися в цьому журналі).

Цей випуск Українського психоаналітичного журналу позначає важливий етап в розвитку УПТ – воно визначає себе не тільки як професійну спільноту та навчаючу інституцію, але і як психоаналітичне наукове співтовариство. Багато членів УПТ є науковцями у сферах психіатрії, психотерапії, психології та філософії. Вони багато зробили для ствердження психоаналітичної тематики та методології в своїх наукових галузях. Але перші публікації членів УПТ в міжнародних психоаналітичних журналах з'явилися лише приблизно десять років тому. І це не випадковість. Паоло Фонда (статтю якого надруковано в цьому випуску журналу) часто нагадує, що від закінчення свого навчання до спроможності написати дійсно значущу статтю для міжнародного видання у психоаналітика проходить не менш ніж десять років. Сьогодні, здається, накопичена критична маса кваліфікованих українських психоаналітиків, досвід яких надає їм можливість сказати своє слово в психоаналітичній науці.

До цього випуску ввійшли досить різноманітні статті, але переважна більшість із них так чи інакше пов'язані з реаліями вируючої в Україні війни. У статтях членів УПТ Д. Кечур, А. Кравцової, В. Лагутіна, І. Малишко описуються різні рівні воєнного досвіду – ціннісний (у Д. Кечур, В. Лагутіна), досвід травми та її подолання (практично в усіх статтях згаданих авторів), а також вплив травматичного досвіду на аналітика чи терапевта (у статті І. Малишко). Стаття П. Фонда, заснована на його доповіді на Конференції УПТ, – єдина, у якій розглядається більш загальний контекст – зміни в сучасному психоаналізі під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників. У минулому директор РІЕЕ, вчитель багатьох з аналітиків УПТ першої генерації, П. Фонда ділиться із читачем своїм баченням майбут-

нього психоаналізу, його досягнень і перешкод на шляху його розвитку. У статті І. Романова, яка заснована на його співповіді на конференції, питання про можливості та труднощі на шляху психоаналізу розглядається в контексті війни в Україні та життя української психоаналітичної спільноти. Ще одна стаття іноземної колеги, яка багато років співпрацює з УПТ, – це стаття Е. Емос, присвячена міграції. Вона стосується безумовно важливої для українського суспільства проблеми, важкого досвіду «травми географічного переміщення» (trauma of geographic dislocation, за Akhtar).

Ми також друкуємо в цьому випуску два переклади статей, уже опублікованих в іноземних виданнях. Це стаття Т. Шторка, присвячена концепту потягу смерті, та стаття А. Лукетті про відкриті листа Фрейда «Чому війна?» Обидві публікації поєднані інтересом до витоків людської деструктивності. Важливо відзначити, що стаття А. Лукетті ґрунтується на його доповіді на конференції *Senro Veneto Di Psicoanalisi 2022* року, яка була однією з перших міжнародних психоаналітичних заходів, присвячених війні в Україні. В організації конференції активну участь брав участь П. Фонда, а серед доповідачів були голова Правління УПТ О. Мірза і на той час голова Комітету з навчання І. Романов.

Ми також доповнили випуск рецензіями на нещодавно видані в Україні та за її межами психоаналітичні праці – переклад книги Х. Вайсса «Травма, провина та репарація», збірку робіт українських дитячих психоаналітичних психотерапевтів – результат роботи семінару «Гра під вогнем» під керівництвом теперішньої очільниці Комітету з навчання УПТ А. Кравцової, книгу Д. Такетта із співавторами *Knowing What Psychoanalysts Do and Doing What Psychoanalysts Know*.

Ми вдячні редакції Українського психоаналітичного журналу за можливість ознайомити вас із роздумами психоаналітиків УПТ. Сподіваємось, це перше знайомство матиме своє не менш цікаве продовження.

Список літератури:

Mirza, O., Romanov, I. (2022). Letter from the Ukrainian Psychoanalytic Society. *International Journal of Psychoanalysis*, 103 (3), 427–430.

Romanov, I. (2024). Geschichte eines ukrainischen Psychoanalytikers. Mein und unser gemeinsamer Weg. *Psyche – Z Psychoanal*, 78 (6), 508–534. <https://10.21706/ps-78-6-508>.